1851. N°. 134.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 7 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 6 November.

Vergelijkende Staat van de opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer Stad geheven, gedurende de maanden October van 1850 en 1851.

		1850.		1851.	
Geslagt.	opcenten	f 2,307.66		f 2,112.86	
	eigen midd.	- 563.32		- 492.73½	
			f 2,870.98		f 2,605.59½
Gemaal.	opcenten	f 8,808.08½		f 8,441.72	
	eigen midd.	- 226.68		- 242.02½	
			f 9,034.76½		f 8,683.74½
Wijn			f 1,366.45		f 1,420.10
Binnenl. Gedistill.	opcenten	f 2,664.25½		f 1,810.04	
	eigen midd.	- 1,025.86		- 1,904.96	
			f 3,690.11½		f 3,715.00
Buitenl. Gedistill.	opcenten	f 138.56		f 118.05	
	eigen midd.	- 42.21½		- 119.89	
			f 180.77½		f 237.94
			f 17,143.08½		f 16,662.38

Minder in 1851 f 480.70½.

— Door den Minister van Binnenl. Zaken is, bij beschikking van den 4den dezer, tot Praeceptor bij het Gymnasium te Zutphen benoemd de Heer H. C. Michaëlis, Rector der Latijnsche school te Enkhuizen.

— Op den Hollandschen spoorweg zijn in October vervoerd 73,248 reizigers en is f 82,607 ontvangen; op den Rhijnspoorweg zijn 29,925 personen vervoerd, en is ontvangen f 51,816.

— De *Tijd* meldt, dat de Bisschop van Gerra op het buitengoed de Groote Ruwenberg bij St. Michels-Gestel, een opvoedingsgesticht zal oprigten voor jonge lieden, die tot den geestelijken stand bestemd zijn.

— Ofschoon de stoomwerktuigen tot ontlediging van het Haarlemmer-Meer, blijkens de tabel, wegens het schoonmaken der stoomketels bij afwisseling buiten werking zijn gesteld en de gevallen regen vrij aanzienlijk is geweest, werd echter de waterstand van het Meer in October 8 duimen verlaagd; zijnde op den laatsten dier maand gemiddeld op 3.62 el beneden Amst. Peil bevonden, terwijl volgens de opgave van den 4den October, de middelbare stand op den laatsten September 3.54 beneden dat peil was.

— Uit het *Geneeskundig Jaarboek voor het Koningrijk der Nederlanden*, blijkt, dat op 1 Jan. 1851 in Nederland waren 1036 Doctoren, 504 Heelmeesters, 1048 Plattelands Heelmeesters, 848 Vroedvrouwen en 1004 Apothekers. Het getal van het burgerlijk geneeskundig personeel is in de laatste 5 jaren bestendig toe-, dat der vroedvrouwen alleen afgenomen.

Amsterdam alléén bezat op 1 Jan. van dit jaar 140 Doctoren, 100 Heelmeesters, 67 Vroedmeesters, 179 Apothekers, 73 Vroedvrouwen, 97 Droogisten en 20 Tandmeesters.

— Te Amsterdam is gisteren ochtend in de wattenfabriek van den Heer L. Polak Jr., op de Achtergracht, tusschen de Roetersburgwal en Keerweer brand ontstaan; die, hoewel spoedig gebluscht, echter veel schade heeft te weeg gebragt, daar de goederen niet verzekerd waren.

— Den 1sten dezer is op de buitengronden van Nes op Ameland een barkschip gestrand, geladen met hout, van Frederikstad naar Purmerend, waarbij de Kapitein en een ligt matroos is omgekomen, doch de 11 overige manschappen zich met de groote boot hebben gered. Men denkt de lading te zullen redden, doch het schip is verloren.

— Te Zundert (Prov. N. Brabant) zijn de niet verzekerde woning, oogst en 50 schapen van eenen landbouwer eene prooi der vlammen geworden.

's GRAVENHAGE, 6 November.

Bij Koninklijk besluit van den 4den dezer, is aan den Heer Mr. G. de Clercq, benoemd Secretaris van de Directie der Nederl. Handel-maatschappij, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van Referendaris bij het departement van Financiën; zijnde daarbij voorts tot Referendaris bij het departement van Financiën benoemd de Heer Mr. A. Uyttenhooven thans Commies-Griffier bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Het heeft Z. M. behaagd, naar aanleiding van voorgenomen veranderingen in de indeeling der werkzaamheden bij het departement van Marine, bij besluit van den 4den dezer, aan Jhr. J. J. Quarles van Ufford, thans Secretaris-Generaal bij het gemelde departement en aan wien vroeger meermalen de interimaire waarneming van de Ministeriën van Marine en Koloniën en van Marine is opgedragen geworden, met 31 December dezes jaars, een eervol ontslag uit zijne gemelde betrekking te verleenen, onder dankbetuiging voor zijne langdurige, goede en trouwe diensten aan den Lande bewezen en voorloopig onder toelegging van wachtgeld.

— Aan de Regering is door de commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp, betrekkelijk de nieuwe regterlijke organisatie, eene nota ingediend, omtrent de hoofdbedenkingen, welke bij haar tegen het ontwerp zijn gerezen. De nota handelt over het niet voldoen aan het 5de der additionele artikelen der Grondwet; over het stelsel der provinciale geregtshoven; over het appel in strafzaken; over de vaste ambtenaren van het openbaar ministerie, bij de kantongeregten en over het refendariaat bij de onderscheidene regterlijke collegien. Men verneemt, dat de beschouwingen omtrent deze onderscheidene onderwerpen overeenstemmen met die, welke de vorige commissie van rapporteurs aan de Regering had te kennen gegeven. Intusschen is de eerste commissie niet op dezelfde wijs zamengesteld geweest als de laatste. De eerste bestond uit de Heeren Dullert, de Man, Metman, Jongstra en van Hall, terwijl de laatste is zamengesteld uit de Heeren, van Golstein, Metman, Dullert, van Hall en Godefroi, zijnde ook nu weder de Heer Metman benoemd tot algemeenen rapporteur.

— Bij het Ministerie van Oorlog is thans, naar men van goederhand verneemt, aanhangig om aan de goedkeuring van den Koning te worden onderworpen een voorstel, strekkende om de thans bij het wapen der koninklijke maréchaussée bestaande en gevolgd wordende wijze van admissie en ontslag, te wijzigen, zoodat, terwijl nu de diensttijd onbepaald is, men zich voortaan voor minstens acht jaren zou moeten verbinden, ongeacht evenwel dat men binnen dien tijd uit de gelederen zou kunnen treden, mits een geschikten persoon in zijne plaats met borgtogt, als nu gebruikelijk, stellende.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 5 November.

In deze zitting heeft het lid Blaupot ten Cate zitting genomen.

Zijn ingekomen twee ontwerpen van wet, een tot het verleenen eener naturalisatie, en een ander, tot de uitgifte van muntbiljetten onder verband van schatkistbilletten, verzonden aan de Afdeelingen.

Is ontvangen een Koninklijk Besluit, van 4 dezer, waarbij de Heer Mr. A. Uyttenhoven benoemd wordt tot Referendaris bij het Departement van Finantien, op een traktement van f 2,500; waarna aan dien Heer op zijn schrijven eervol ontslag is verleend uit zijne betrekking van Commies-Griffier bij de Kamer. Reeds is een adres ingekomen van Mr. S. J. N. van Walcheren, Advocaat alhier, die verzoekt, voor die betrekking in aanmerking te komen.

Is ontvangen een adres van den Heer Mr. S. Vissering en andere ingezetenen der gemeente Leyden, over de uitgifte van het Bijblad. Ook zij meenen, dat men algemeen wenscht, dat de meest mogelijke openbaarheid van de stukken der Kamer worde bevorderd, maar dat de maatregel om de officiële stukken niet meer aan het Bijblad toetevoegen, de openbaarheid beperkt, en daartegen niet opweegt de afzonderlijke verkrijgbaarstelling. Zij houden het daarvoor, dat de lust om zich die stukken aan te schaffen, zal verflaauwen, tengevolge van de bezwaren, die aan de verkrijgbaarstelling zullen zijn verbonden. Zij oordeelen, dat die stukken aangeboden moeten worden, omdat er opwekking in plaats van dooding van de algemeene belangstelling noodig is. Zij geven het toe dat spaarzaamheid thans behoefte is, doch dergelijke bezuiniging stellen zij gelijk met het uitschrappen der kosten voor straatverlichting in eene gemeente. Het adres wordt ter griffie nedergelegd.

De beraadslagingen worden geopend over een voorstel van den Heer van Eck, strekkende tot het nemen van het volgende besluit: »De Tweede Kamer der Staten-Generaal verklaart, in het belang der openbaarheid, te wenschen dat de Bijlagen, zoodals die steeds in het Bijblad tot de *Staats-Courant* zijn geplaatst, daarbij worde behouden."

De Heer Metman vereenigt zich met het voorstel.

De Heer Gevers van Endegeest herinnert dat de Commissie tot de stenogra-

phie tot het voorstel, om de officiële stukken niet meer in het Bijblad op te nemen, is gekomen door den aandrang der Kamer op bezuiniging. Van daar dat de Minister van Binnenl. Zaken na overleg met de Commissie tot de aankondiging in de *Staats-Courant* en tot de uitvoering van den maatregel is overgegaan, en verdedigt dien.

De Heer van Akerlaken ziet in den voorgestelden maatregel een middel tot vermeerdering van publiciteit.

De Heer van Goltstein heeft bedenkingen tegen het gedane voorstel.

De Heer Mackay verlangt eene algemeene publiciteit.

De Heer van Eck verdedigt zijn voorstel.

De Heer Wintgens gelooft niet, dat de openbaarheid door den maatregel die men voorgenomen heeft, zal lijden.

De Heer Gevers ontwikkelt nog nader het punt der bezuiniging die men verkrijgen zal.

De Minister verklaart dat deze beraadslagingen hem welkom zijn, omdat het daarbij toch geldt de publiciteit en hij volstrekt geen vriend van de duisternis is. Hij meent dat het hier vooral op twee vragen aankomt: 1°. wat de beste wijze is om de openbaarheid te bevorderen en of het door de Commissie aangegeven denkbeeld daarmede strijdt, en 2°. of de mededeeling van de officiële stukken moet gedaan worden om niet. Wat het eerste punt aangaat, heeft men al de stukken voor geringen prijs willen aanbieden. Het Bijblad, zoo als het wat de bijlagen aangaat, was ingerigt, is onbruikbaar, omdat alle stukken dooreengemengd worden en de bladwijzer eerst na den afloop der zitting kan worden uitgegeven. Het voorstel der Commissie zal alzoo de tegenwoordige omslagtige wijze van mededeeling van stukken tegengaan en het gebruik er van bevorderen. Door eene bekorting en vereenvoudiging, zal men meerdere lezers en openbaarheid verkrijgen. Wat het tweede punt betreft, wanneer men eenmaal op weg is om voor niet te geven, dan moet dit algemeen zijn, mededeeling van alle stukken aan ieder. Hij meent echter dat de Staat wel geene winst moet trekken uit die mededeelingen, doch herinnert dat in de laatste jaren de kosten der *Staats-Courant* met het Bijblad, de inkomsten aanmerkelijk zijn te boven gegaan. Dus zou ter bestrijding der kosten het abonnement moeten worden verhoogd. Indien de Kamer de opneming van alle stukken verlangt, het zal geschieden, maar de kosten zullen aanzienlijk vermeerderen. De *Staats-Courant* met het Bijblad kostten over 1850 omstreeks *f* 60,000; de inkomsten waren *f* 40,000, dus meer uitgegeven *f* 20,000. Om die kosten te bestrijden, zou men den abonnementsprijs tot 35 à *f* 36 moeten verhoogen. Hij vraagt of in dien stand der zaken, men besluiten kan het Bijblad met al de stukken om niet te geven. Het was het oogmerk om gedurende een jaar eene proef te nemen. Het is in allen gevalle wenschelijk dat de Kamer spoedig haar gevoelen kenbaar make. Het aangegeven denkbeeld om het Bijblad afgescheiden van de *Staats-Courant* verkrijgbaar te stellen, zal een onderwerp van nadere overweging bij den Minister uitmaken.

Nadat de Heer van Eck zijn voorstel nog nader had toegelicht en de Minister zijn gevoelen op nieuw had uiteengezet, zijn de beraadslagingen gesloten.

Bij stemming is het voorstel van den Heer van Eck aangenomen met eene meerderheid van 32 tegen 19 stemmen.

De zitting wordt opgeheven tot aanst. Vrijdag, alsdan zal de Commissie tot de Verzoekschriften een aantal verslagen uitbrengen op in hare handen gestelde adressen.

Morgen zullen de Afdeelingen het onderzoek beginnen van de ontwerpen van wet nopens de Comptabiliteit en de Algemeene Rekenkamer.

LIMMEN, 2 November.

Heden had de onderwijzer der jeugd dezer gemeente, de Heer W. Metz, het bijzonder voorregt, zijne 60-jarige vervulling der betrekking van onderwijzer, op 84-jarigen leeftijd, in welstand te vieren. Ruim 56½ jaar was hij onafgebroken met lust en ijver als zoodanig in deze gemeente werkzaam, en hij gaat daarmede nog steeds (zonder hulp-onderwijzer) met warme belangstelling voort. Een groot deel der bevolking mogt alzoo hare eerste maatschappelijke opleiding van hem genieten, die bij haar voorzeker in aangename herinnering zal blijven, en haar zal doen instemmen met het gevoel van dankbaarheid des onderwijzers. (*Haarl. Cour.*)

UTRECHT, 4 November.

Aanstaanden Donderdag, 6 dezer, des morgens 11 ure, zal bij het Hoog-Militair Geregtshof alhier, de uitspraak plaats hebben in zake van C. L. Steilaars.

ZWOLLE, 3 November.

De Commissaris des Konings in de Provincie Overijssel heeft, onlangs aan de Burgemeesters in zijne Provincie eene missive gezonden, ten opzigte van het misbruik van sterken drank door hunne onderhoorigen, waarin het volgende voorkomt:

»Beleid en ijver zijn hoofdvereischten voor die betrekkingen en daarmede is dat misbruik in volstrekten strijd. In de uitoefening van hun beroep en op plaatsen, waar gewoonlijk aan dat misbruik wordt toegegeven, moeten zoodanige personen een voorbeeld opleveren van goed gedrag en nuchterheid.

Ik verzoek u er mij kennis van te doen dragen, indien personen in eene of andere policie-dienst werkzaam, — jagtopzieners of onder bijzondere aanstelling beëedigde opzigters, — zich daaraan schuldig maken. Ik verzoek u bijzonder ook onderzoek te doen naar hun gedrag in dit opzigt, bij kermissen of openbare vermakelijkheden.

Wat de veldwachters betreft, verzoek ik u deze personen ernstig voor te houden, dat de pligten, waartoe zij ten allen tijden geroepen zijn, hun gebieden zich vrij te waren tegen een gebrek, hetwelk hunne dienst en toezigt het meest noodzakelijk maakt. Dat zij zelven dus niet alleen ten allen tijde behooren vrij te zijn van dronkenschap, maar ook van die meerdere opgewondenheid, waartoe het gebruik van sterken drank aanleiding geeft.

Ik verlang in het algemeen, dat op het zedelijk gedrag van dergelijke personen naauwkeurig worde toegezien en bijzonder met het oog op het voormelde misbruik. Bij enkele voorkomende gevallen, kunnen de omstandigheden tot eene schorsing leiden. Herhaling of hebbelijkheid moeten in alle gevallen, het ontslag ten gevolge hebben."

GRONINGEN, 3 November.

Heden aanvaardde de Hoogleeraar P. J. van Kerckhoff, M. M. Philos. Nat. Doctor, en vroeger Professor in de Natuur- en Scheikunde te Maastricht, zijne waardigheid aan de hier gevestigde Academie, met in het Groot Auditorium te houden eene plegtige redevoering: *over de Scheikunde, in verhouding tot maatschappelijke belangen.*

— Dr. W. Hecker is met overleg van den Hoogleeraar de Vries, thans belast met het houden van lessen over de uiterlijke welsprekendheid, vroeger door genoemden Hoogleeraar en eerder door wijlen den Hoogleeraar Lulofs gegeven.

— De vestingwerken en rijksgebouwen alhier zijn door den Colonel Gey van Pittius in oogenschouw genomen, hetgeen in verband gebragt met de belangrijke verbeteringen dezen zomer aan poorten en bruggen tot stand gekomen, het voornemen der Regering schijnt aan te duiden, om deze stad eene geduchte vesting te doen zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 3 November.

Heden heeft een ontzettende optogt der verschillende gilden plaats gehad, om aan Kossuth een adres van de arbeidende klasse aan te bieden. Er waren honderde policie-agenten op de been om de orde te bewaren, die dan ook niet belangrijk gestoord is. — Kossuth heeft zijnen wensch te kennen gegeven, om, wegens verzwakte gezondheid, verder van alle volksdemonstratiën verschoond te blijven.

— De uitvoer van manufactuur-artikelen beliep op 1 October jl. eene waarde van 1,179,000,000 dat is 85 millioen meer dan in hetzelfde tijdvak van het afgeloopen jaar, en 200 millioen meer dan in 1849. De meerdere uitvoer is hoofdzakelijk veroorzaakt, door die voorwerpen, welke de kracht van den Engelschen handel uitmaken, als geweven stoffen, ijzer-kramerijen, steenkolen, gegoten ijzer, enz. Wat den invoer betreft, ook deze is sterk toegenomen in weefbare stoffen, katoen, wol, vlas, indigo, timmerhout, graan en vee, alsmede in eijeren. Van deze laatste werden in 8 maanden de verbazende hoeveelheid aangevoerd van 87,347,337 stuks.

De scheepvaart echter vermeerdert niet in verhouding met den handel, doch door de veranderde scheepvaart-wetten, worden vele schepen elders bevracht, zoo als in de havens der Baltische zee, tusschen Australië en Californië, te Fernambuc, op Cadix, Cuba en in de Italiaansche havens.

— In berigten uit Ierland, door de Londensche bladen medegedeeld, leest men het volgende: »Iemand die van eene reis door de zuidelijke districten van Ierland terugkomt, geeft een treurig tafereel van de volslagen ontvolking, te weeg gebragt door de gestadige verhuizing in massa naar het land der belofte aan de overzijde van den Atlantischen Oceaan. Over eene uitgestrektheid van twaalf mijlen lands in het graafschap Waterford, is de bevolking geheel verdwenen; er was, zegt hij, op een rid van twee uren, geen menschelijk aanschijn te ontdekken; zelfs de honden waren verdwenen, en de streek had het voorkomen als of de pest alle sporen van inwoners had weggevaagd."

De landverhuizing is thans zoo groot, dat in den laatsten tijd bijna een duizendtal personen dagelijks het vereenigd rijk verliet.

»Treffend, zegt een dagblad, zijn de gebeurtenissen die wij hier zien voorvallen; de hand eener weldadige Voorzienigheid is daarin onmiskenbaar. Wat hebben wij niet al in weinige jaren beleefd? Het voedsel eener natie ging in den grond te loor; de natie werd in het leven gehouden door toevoeren van de uiteinden der aarde, een jaarlijkschen aanvoer van voedselstoffen toereikende voor de nooddruft van millioenen menschen; eene plage velde duizenden onder ons neder, in spijt van alle hulpmiddelen der kunst; daarbij kwam eene landverhuizing zoo groot dat zij telken jare een geheelen Staat kan bevolken; en te midden van dat alles is Engeland welvarend, rustig, ijverig werkzaam, en herstelt het de in nationaal vermogen en in bevolking geleden verliezen, door buitengewone productie, zoo als nergens dan in Engeland te zien is, en alleen door God kon worden geschonken."

BELGIE.

BRUSSEL, 5 November.

Gisteren heeft de Koning de Wetgevende Kamers met eene aanspraak geopend.

— Eergisteren heeft de Koning de ridderteekens en medailles overhandigd aan hen die op de kunst-tentoonstelling alhier bekroond waren en ook aan hen die zich op de Londensche het meest hadden onderscheiden. Onder degenen die medailles hebben ontvangen, zijn de Nederlanders D. Bles, C. Kruseman en L. Meijer, te 's Gravenhage; de Heeren P. L. Verveer te 's Gravenhage en G. J. J. van Os te Parijs, zijn tot ridders der Leopolds-orde benoemd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 November.

Heden is de Wetgevende Vergadering door den Minister van Binnenl. Zaken geopend, die eene boodschap van den President der Republiek heeft voorgelezen, welke onder anderen eene belijdenis bevat van trouw aan de behoudende staatkunde, tegenover de demagogie, en aangedrongen wordt op het doen aanleggen en voleindigen van spoorwegen door bijzondere maatschappijen. De boodschap bevat ook de uiteenzetting der redenen, die voor de wijziging der kieswet van 31 Mei pleiten. De President acht het noodzakelijk, dat men tot hetzelfde kiesstelsel terugkeere, naar hetwelk indertijd hij zelf en de Wetgevende Vergadering werd verkozen.

De Minister van Binnenl. Zaken verklaarde ten slotte, dat Lodewijk Napoleon alleen bezield was met den wil om Frankrijks heil te verzekeren. Tot het tot stand komen eener wettige oplossing der aanhangige vraagstukken, gaf hij aan een geest van verzoening de voorkeur. Hierna diende hij een wetsontwerp in, tot wijziging der kieswet van 31 Mei (hoofdzakelijk de strekking hebbende om het domicilie, dat in de kieswet op 3 jaren bepaald was, op 6 maanden vast te stellen) en wenschte er de urgentie van bepaald te zien.

Er ontstond hierover levendige beraadslagingen, die daarmede eindigden, dat de urgentie verworpen werd, waarop de Vergadering uiteen ging.

Er heerschte daarna niet weinig opgewondenheid onder de Volksvertegenwoordigers en het talrijke aanwezige publiek.

— Bij besluit van den President van den 1sten dezer, is de Heer Daviel, Procureur-Generaal bij het appel-hof te Rouen, tot Minister van Justitie benoemd, ter vervanging van den Heer Corbin, die de benoeming niet aangenomen heeft. De Heer Daviel is buiten den kring zijner ambtelijke bezigheden weinig bekend; het publiek weet noch goeds noch kwaads van hem. Het schijnt nog onzeker of de Heer Blondel, die tot Minister van Financiën benoemd werd terwijl hij zich in Corsica bevond, de benoeming aanneemt.

— De circulaire van den nieuwen Minister van Oorlog aan de Militaire Bevelhebbers in de departementen baart veel opzien. In vroegere stukken van dien aard pleegde, nevens de handhaving der krijgstucht, de gehoorzaamheid aan de wetten meer of minder nadrukkelijk aan het leger en de bevelhebbers te worden aanbevolen; zoo heeft nog de Generaal Magnan, hoe ijverig Bonapartist ook, in de dagorder waarmede hij den 17den Julij jl. het opperbevel over het leger van Parijs aanvaardde, gehoorzaamheid aan de wetten met gehechtheid aan den krijgsmanspligt op ééne lijn gesteld. De nieuwe Minister van Oorlog daarentegen gewaagt alleen van de noodzakelijkheid der krijgstucht, en zegt met zooveel woorden: »Onder de wapens is het krijgsreglement de eenige wet. De verantwoordelijkheid, waarin alle militair gezag en alle militaire kracht gelegen is, is ondeelbaar; zij gaat niet verder dan den bevelvoerder van wien het bevel uitgaat, en diens aansprakelijkheid dekt allen die, in welken rang ook, gehoorzamen en het bevel uitvoeren. Zoo begrepen, is de krijgstucht het onderpand der overwinning op den vijand; zoo is zij ook de waarborg voor de zege der orde in binnenlandsche worstelingen."

Een der dagbladen merkt op, dat de Minister ook schijnt vergeten te hebben dat de constitutie aan de Wetgevende Vergadering het regt geeft om troepen voor hare veiligheid te requireren, en vraagt, of de soldaat dan ook zal moeten gehoorzamen, ingeval een Minister van Oorlog eens aan een regement last gaf om de Wetgevende Vergadering uiteen te drijven.

— De Minister van Onderwijs heeft in de Nationale Bibliotheek een allerbelangrijkst handschrift voor de geschiedenis der muzijk doen plaatsen, te weten het naauwkeurige fac simile van het beroemde Antiphonarium van Montpellier, hetgeen uit de 12de, volgens sommige geleerden zelfs uit de 10de eeuw afkomstig is.

— *L'Avènement* verhaalt dat een meisje van de R. Kath. godsdienst, die met een Jood zou trouwen, de kerkelijke inzegening verlangde. De Pastoor het niet durvende doen zonder magtiging, wendde zich tot den Aartsbisschop, deze tot den Paus, die de inzegening verbood. Toen wendde zich de Jood tot den Opperrabbijn, die 't mede weigerde. Daarop heeft de oom van den bruidegom, lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, zijn medelid den Protestantschen Leeraar Cocquerel daartoe verzocht, die geantwoord heeft, dat hij nooit zou weigeren iemand in te zegenen en dat hij voor iedereen wilde bidden, vooral voor degenen die hem zulks verzochten; zoodat de jongelieden nu konden huwen, en men het vreemde schouwspel zag van een Joodsch man en R. K. vrouw door een Protestant ingezegend.

— In de straat St. Germain l'Auxerrois had een kroeghouder tot uithangbord, het graf op St. Helena, met het opschrift: *bière de Mars!* een naburig kroeghouder heeft daarop uitgestoken het fort Ham (waar de Voorzitter der Republiek vroeger gevangen zat) en daaronder *bière de Strasbourg*.

— Op een spoorwagen bij Vitry sur Seine zat eene min met een ongeveer tweejarig kind van den Notaris Lebert aldaar, tegen het portier. Te Bellevue opent de Conducteur dat portier, terwijl de wagen nog niet stil stond, en het kind valt onder de wielen, zoodat beide beenen en een arm bijna geheel van 't ligchaam zijn afgescheurd.

— Aan eenen zekeren Graaf A. die zich bijzonder toelegt op het aanfokken van een goed soort varkens, schreef onlangs een eenvoudig pachter in het departement van de Loire: Mijnheer de Graaf! Ik ben op de markt van M. geweest en ik heb daar met bewondering de varkens van uwe soort gezien; er ware vele mooije beesten en ik was zeer verwonderd er u niet aan te treffen!

SARDINIË.

TURYN, 2 November.

Sedert jaren was aan de Hoogeschool alhier het Handboek voor het Kerkelijk Regt, van den Hoogleeraar Nuytz in gebruik. Het Hof van Rome heeft goedgevonden dit boek onverwachts op de lijst der verboden boeken te plaatsen. De Regering, Rome noch willende tegenspreken, noch onderdanig zijn, heeft er zich met voorzigtig beleid uit weten te redden. Bij Koninklijk Besluit namelijk, van den 18den der vorige maand, is het voor de Hoogleeraren verpligtend gebruik van bepaalde Handboeken afgeschaft, op grond dat zulks eene noodelooze beperking was der wetenschappelijke studiën.

— Den 30sten October is alhier de eerste steen gelegd van een kerkgebouw voor de Protestanten.

ITALIË.

ROME, 20 October.

Aangaande de stemming der gemoederen in een gedeelte van den Kerkelijken Staat deelt de *Augsb. Zeitung* de volgende bijzonderheden mede:

Lieden die binnen kort de zuidelijke provinciën van den Kerkelijken Staat en Umbrië bezocht hebben, hangen een treurig tafereel op van de verandering die sedert drie jaren in den geest der bevolking heeft plaats gehad. Destijds was de stemming over het algemeen nog pausgezind en godsdienstig, en wie zich slechts de geringste ongunstige aanmerking ten opzigte van Pius IX veroorloofd had, zou daarvan de onaangenaamste gevolgen ondervonden hebben; de kerken waren op de feestdagen volgepropt; zij werden op de werkdagen des morgens en des avonds druk bezocht; de geestelijken waren met weinige uitzonderingen geacht en bij het volk niet onbemind. Hoe geheel anders is het thans in die streken gesteld, die toch nog in vele bladen als zoo getrouw aan den Heiligen Stoel verknocht worden voorgesteld! Men mag het er voor houden, dat het aankomend geslacht bijna zonder uitzondering, zoowel ten platten lande als in het gebergte, en verre weg het grootste gedeelte der mannen van middelbaren leeftijd, alle gehechtheid aan, en eerbied voor de geestelijke overheden verloren hebben. Waar zij weten dat zij dit zonder gevaar kunnen doen, leggen zij hunne vijandige gezindheid onbewimpeld aan den dag, en wel op zoo hartstogtelijken en wraakgierigen toon, dat men zijns ondanks op de gedachte komt, dat hier vroeg of laat bij de eerste gelegenheid eene vreeselijke uitbarsting moet plaats grijpen. Hier bijna nog meer dan in de steden ziet men, hoe onmogelijk het voor de Pauselijke regering is zich zonder vreemde hulp staande te houden. Een leger heeft zij niet meer, gelijk een ieder weet; en een leger onder onderdanen, bij welke zulk een geest heerscht, te willen rekruteren, zou hetzelfde zijn, als zijn eigen vijand wapenen in handen geven. En deze overtuiging berust niet enkel op de waarneming der reizigers zelven; die treurige waarheid wordt door welgezinde lieden, zelfs door geestelijken, veelvuldig bevestigd. De weinig politieke maatregel, om uit Rome en de grootere steden alle niet aldaar gevestigde, maar sinds korter of langer vertoevende ingezetenen der provinciën, die van vijandige gezindheid jegens de Regering verdacht werden, te verwijderen, en naar hunne woonplaatsen terug te zenden, heeft niet weinig tot aankweeking van den oproerigen geest bijgedragen, en alle policie-voorzorgen kunnen niet beletten dat de uit de hoofdstad teruggekeerde ontevredenen zich met de andere reeds in de provinciën aanwezigen vereenigen, en hen door de beschrijving van den staat van zaken in Rome, Bologna, Ancona, nog meer opzetten; dat zij daar, waar nog eenige gehechtheid aan de Regering bestaat, deze ondermijnen, dagelijks proseliten maken en in vereeniging met hunne Romeinsche vrienden, door het verspreiden van vlugschriften en andere middelen, aan de ontevredenheid steeds nieuw voedsel geven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 4 November.

De kosten voor het school-wezen, waaronder ook die voor de armenscholen, bedroegen hier in 1850, eene som van *f* 465,516. Het onderhoud der behoeftigen *f* 1,345,401. — De stedelijke ontvangsten beliepen ongeveer 4 millioen en de schuld der stad ruim 9 millioen gulden.

— Bij gelegenheid van de godsdienstoefening, ll. Zondag avond, ter herdenking aan het hervormingsfeest, was de toevloed van hoorders zoo groot, dat de Dom de schare niet kon bevatten.

— Een landbouwer heeft bij het graven van een kuil in een veld nabij den weg van Frankfort naar Höchst een zeer groot aantal geweren gevonden. Zij zijn geheel onbruikbaar, en de vond is alleen voor oudheidkundigen en geschiedvorschers van belang.

SAKSEN.

De onlangs uitgegeven Leipziger najaarsmis-catalogus levert het bewijs op, dat het herstel der politieke rust in Duitschland niet zonder invloed op den Duitschen boekhandel gebleven is. Blijkens dien catalogus zijn namelijk van April tot het laatst van September jl. 3860 nieuwe boeken en 110 landkaarten uitgegeven, terwijl daarbij 1130 nieuwe werken als ter perse gelegd worden aangekondigd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 1 November.

De landlieden te Tluste in Galicië hebben aan den Keizer een dankadres aangeboden voor de afschaffing der Heerediensten, en Z. M. op wittebrood en honig onthaald. De Keizer heeft er van gebruikt, en was zigtbaar aangedaan.

— Het half-officiële blad de *Oesterreichische Correspondenz* bevestigt

het berigt, door de meeste bladen in twijfel getrokken, dat Lord Palmerston aan de Oostenrijksche Regering eene nota heeft gerigt, waarbij hij verzekert, dat de Engelsche Regering ten eenenmale vreemd is aan de bewijzen van belangstelling, die Kossuth in Engeland ontvangt.

— Radetzky heeft, met bewilliging des Keizers, te Milaan aan 31 personen, die wegens kleine staatkundige vergrijpen tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld waren, de vrijheid geschonken.

— Het zendelinggenootschap te Pesth heeft op verzoek der boekverkoopers, die daardoor in hun bedrijf benadeeld worden, den verkoop van Bijbels gestaakt; voortaan zullen zij bij de boekverkoopers zelve te verkrijgen zijn.

RUSLAND.

De Keizer heeft bevolen 6000 rijtuigen te vervaardigen tot het vervoer van troepen op de reeds bestaande en nog verder aanteleggen spoorwegen.

— De Russische en Poolsche onderdanen, die zich moedwillig verminken, ten einde zich ongeschikt te maken voor de krijgsdienst, zullen bij de strafkompagnien worden geplaatst, en, indien zij, na verloop van hunnen diensttijd, steeds ongeschikt worden bevonden voor eenigen militairen arbeid, als kolonisten naar Siberie worden gezonden.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 20 October.

De walvischvangst is dit jaar geheel mislukt en vele schepen zijn verongelukt. Er worden 8 walvischvaarders (in Engeland, N.-Amerika en Frankrijk te huis behoorende) als vergaan opgegeven, en men vreesde dat nog 60 andere een gelijk lot hadden gehad. De geheele vloot, uit 600 vaartuigen bestaande, had in de golf van Anadir, in het noordelijke gedeelte der zee van Kamschatka, overwinterd, en toen zij, met het begin van het zachtere jaargetijde, door de Behring-straat trachtte te stevenen, was zij van alle kanten in het ijs bezet geraakt, en waren de bedoelde schepen verbrijzeld. Men voegt er bij, dat de manschappen van de verongelukte bodems den vasten wal bereikt hebben; maar zij zouden daar in geschil geraakt zijn met de inboorlingen, en dit zou 11 hunner het leven hebben gekost. De behouden schepen waren naar de noordwestelijke kust van Amerika gestevend, ten einde daar de geledene schade te herstellen.

— Er is hier eene inschrijving voor Hongarije geopend, waarvoor onder anderen Professor Anderson 1000 dollars heeft ingeteekend.

Ook worden hier de pogingen voortgezet om eene leening te sluiten voor eene omwenteling in Duitschland, waarvan het bedrag 2 millioen dollars zou zijn, en die tot tijd en wijle dat de opstand zou uitbarsten, belegd zouden worden.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, op Zaturdag den 8sten November 1851, des namiddags ten 1 ure.

213de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. Nos. 454 en 11491 ieder een prijs van ƒ1,000.
4de » No. 13565 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Na ons gedurende bijna 53 jaren met den meesten ijver en de hartelijkste belangstelling in onze Handelsbetrekkingen behulpzaam te zijn geweest, overleed heden, na eene korte ongesteldheid, onze Kantoorbediende GERARDUS JOHANNES CORTS, in den ouderdom van 62 jaren. Dankbaar herinneren wij ons zijne trouwe hulp, ons zoo lang bewezen, en erkennen opentlijk eenen opregten Vriend in den Afgestorvene verloren te hebben.

LEYDEN, 5 November 1851. D. DU MORTIER & ZOON.

Daar de AFFAIRES in *Binnen- en Buitenlandsch Gedistilleerd, Wijnen & Punch*, Firma ROUSCHER & COMP. op denzelfden voet worden voortgezet, bevelen de Betrekkingen zich beleefdelijk in het aandenken hunner Begunstigers, met belofte van eene solide bediening.

Nieuwstraat, Wijk VII. No. 892.
LEYDEN, 7 November 1851. *Hartesteeg*, Wijk VII. No. 908.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geachte Begunstigers te verwittigen, dat hij heden de nieuwste Modellen van MANTELS heeft ontvangen.

Tegelijk maakt hij bekend, dat hij tot veel verminderde Prijzen zal uitverkoopen de navolgende GOEDEREN als: Lakens, Duffels, Castorins, Buckskins, Katoenen en Halfwollen Broekstoffen, Vesten, Dassen, Foulards en Zijden Stoffen; alsmede Orleans, Lustres, Mousselines de Laines, Katoenen, Geruite Stoffen, Flanellen en Baaijen; Omslagdoeken en geruite lange Shawls, benevens alle Soorten van witte Goederen.

LEYDEN, 3 November 1851. W. SCHIMMELPFENG.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 11den November 1851, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, ook gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Julij 1850.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Heden Namiddag ten 4 ure, Verkoopt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK de BOEKWERKEN, betreffende SCHEI-, GENEES-, ONTLEED-, HEEL- en VERLOSKUNDE, de Chirurgicale en Verloskundige INSTRUMENTEN, Anatomische Voorwerpen en twee SIMPLICIEKASTEN. — Voorts de Boeken over LANDBOUW, VEEARTSENIJKUNDE, NATUURKUNDE, NATUURLIJKE HISTORIE en BOTANIE.

Zaturdag Namiddag, GRIEKSCHE en LATIJNSCHE SCHRIJVERS, DICHTKUNDE, Fraaije LETTEREN, MENGELWERKEN en TAALKUNDE.

Bij den Boekhandelaar C. G. MENZEL, alhier is verschenen:

H. VAN DER HORN VAN DEN BOS,

Med., Chir. et Art. Obst. Doctor,

DE MENSCH,

IN ZIJN BESTAAN OP ZICH ZELVEN EN IN ZIJNE BETREKKING TOT DE HEM OMRINGENDE WEZENS.

2de Deel, waarmede dit belangrijk Werk compleet is.

Eene genezing van klierziekte door de Zalf en Pillen van Holloway.

Het volgende getuigschrift van den Heer THOMAS ALCORN te Jerrys Plain, in Nieuw Zuid-Walis, werd gezonden aan den Professor HOLLOWAY door den Heer PINKNEY, Chimist ter zelfder plaats, onder dagteekening 1 Januarij 1849. »Bij deze geef ik getuigenis, dat mijne dochter, oud zeven jaren, sedert drie jaar leed aan scrofuleuze of klierziekte, en dat ik, na onderscheidene geneeskundigen geraadpleegd te hebben echter zonder goed gevolg, besloot de *Zalf* en *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven; dat voorts door dit genees- en heelmiddel mijn dochtertje in drie maanden tijds volkomen hersteld, en thans de beste gezondheid geniet. Het bovenstaande kan bewaarheid worden door onderscheidene personen in deze plaats, alwaar ik sedert twee en twintig jaar woonachtig ben. (Was get.) TH. ALCORN.«

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50.

Potjes Zalf à ƒ0.90 ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15, ƒ15.90, ƒ23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN BORT en te *Gouda* bij J. A. P. F. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 5 November.

			Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	57 1/16	57 3/16	57⅛
Dito Certificaten	» 3	»	66 1/16	66⅛	66⅛
Dito dito	» 4	»	88¼	88⅜	88⅜
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	87⅝	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	87⅛	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	103½	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	104	104⅛	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	103	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	—	—	—
Dito 1840	» 4	»	87⅞	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	87¼	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	15 3/16	15¼	15 3/16
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	15 3/16	—	—
Dito Obligatiën	» 3	»	38	38⅛	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	34¼	34⅝	34⅝
Coupons Ardoins			7 11/16	7¾	7 11/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	68⅝	69⅛	—
Dito Nieuwe	» 5	»	75⅞	76⅛	76⅛
Dito 1847	» 2½	»	35⅝	35⅝	—
BELGIE, Banc.	» 2½	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	46½	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	»	88½	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	33 11/16	33¾	33 11/16
Dito dito	» 4	»	33 1/16	33¼	33⅛
VENEZUELA,	» 3¼	»	34½	34¾	—
MEXICO,	» 5	»	23	23 5/16	23 1/16
AMERIKA, Bankactiën			2⅞	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.